

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

שלטון מקומי ופיתוח עירוני - 40953

תאריך עדכון אחרון 08-10-2017

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: גאוגרפיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ערן רזין

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: msrazin@mscc.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: שלישי 10:30-11:30

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס עוסק בשלטון המקומי כמערכת ממשל מקומי וכמערכת אספקת שירותים ציבוריים ולו שתי מטרות עיקריות: (1) היכרות מקיפה עם מושגי יסוד בארגון ובתפקוד מערכת השלטון המקומי: קביעת מפת הרשויות המקומיות, מימון הרשויות המקומיות, יחסי שלטון מרכזי-שלטון מקומי, דמוקרטיה מקומית ותרבות פוליטית מקומית. (2) דיון במקומן של הרשויות המקומיות בפיתוח העירוני והאזורי: תכנון שימושי קרקע, פיתוח כלכלי ופערים מרחביים. ידונו היבטים כמו כלים לפיתוח, חברות עירוניות, שותפויות מוניציפאליות-פרטיות לפיתוח מקומי, מימון הפיתוח ומטרותיו. תידון גם סוגיית עריכת רפורמות מוניציפליות ובהן איחוד רשויות מקומיות והצעת חוק העיריות החדשה.

מטרות הקורס:

הקורס עוסק בשלטון המקומי כמערכת ממשל מקומי וכמערכת אספקת שירותים ציבוריים ולו שתי מטרות עיקריות: (1) היכרות מקיפה עם מושגי יסוד בארגון ובתפקוד מערכת השלטון המקומי: קביעת מפת הרשויות המקומיות, מימון הרשויות המקומיות, יחסי שלטון מרכזי-שלטון מקומי, דמוקרטיה מקומית ותרבות פוליטית מקומית. (2) דיון במקומן של הרשויות המקומיות בפיתוח העירוני והאזורי: תכנון שימושי קרקע, פיתוח כלכלי ופערים מרחביים. ידונו היבטים כמו כלים לפיתוח, חברות עירוניות, שותפויות מוניציפאליות-פרטיות לפיתוח מקומי, מימון הפיתוח ומטרותיו. תידון גם סוגיית עריכת רפורמות מוניציפליות ובהן איחוד רשויות מקומיות והצעת חוק העיריות החדשה.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

היכרות מקיפה עם עולם השלטון המקומי בפרספקטיבה בינלאומית השוואתית.
כלי למידה בתחום.
מסגרת תיאורטית לתחום.
יכולות כתיבה, לכותבים עבודה סמינריונית

דרישות נוכחות (%) :

80%

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה

סמינר

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. פיתוח מקומי ושלטון מקומי: מבוא
- הגדרת פיתוח מקומי והשפעת כוחות שוק ומעורבות ציבורית על הפיתוח המקומי.
- מעורבות השלטון המקומי בפיתוח מאז המאה ה-19.

2. ארגון השלטון המקומי

• השלטון המקומי-הגדרה.

• שיקולים להערכת מערכות שלטון מקומי: יעילות כלכלית, אפקטיביות ביצועית, שוויוניות, דמוקרטיה מקומית, מינהל תקין.

3. ממדים לארגון השלטון המקומי ומקומה של ישראל על פי כל אחד מהממדים

- מפת הרשויות המקומיות. עיריות מטרופוליניות לעומת פיצול מוניציפלי. מדינת רווחה לעומת public הליכים. בישראל המקומי השלטון מערכת של מרכיביה. שירותים לאספקת מיוחדות רשויות. choice. לשינוי שטחי שיפוט מוניציפליים ומעורבות בג"צ בהם. איחוד רשויות מקומיות בישראל.
- חלוקת התפקידים בין השלטון המרכזי למקומי (ביזור תפקודי).
- אוטונומיה מקומית (ביזור פוליטי). חיוב אישי, עקרונות הביזור בהצעת חוק העיריות 2007 ובמהלכים הנאו-ליברליים של תחילת המאה ה-21.
- מימון הרשויות המקומיות. מרכיבים עיקריים במימון הרשויות המקומיות: מסים, אגרות והיטלים, מענקי הממשלה. הקשר בין מימון הרשויות המקומיות לפיתוח שימושי קרקע. תמריצי פיתוח וכלים לפיתוח: הטבות מס, TIF, אגרות חוב מוניציפליות.
- דמוקרטיה מקומית ומאפייני הפוליטיקה המקומית.

4. מקומו של השלטון המקומי בפיתוח המקומי: כלים לפיתוח כלכלי ולפיתוח תשתיות ברשויות המקומיות

- יוזמה מקומית ואסטרטגיות לפיתוח מקומי: טיפוסים ואמצעים.
- כלים לפיתוח מקומי
- חוקי עזר, מטלות יזם.
- חברות עירוניות.
- שותפויות פרטיות-מוניציפליות: השורשים בשנות ה-80 וה-90 ומאפייניהן בשנות ה-2000.

חומר חובה לקריאה:

England, R.E., Pelissero, J.P. and Morgan, D.R. (2017) *Managing Urban America*, eighth edition, Thousand Oaks, CA: Sage.
*. Ch. 3 Urban Political Structure, pp. 68-91.

*. Moore, A.A. (2016) *Decentralized decision-making and urban planning: a case study of density for benefit agreements in Toronto and Vancouver*, Canadian Public Administration 59: 425-447.

UN-Habitat (2016) *Finance for City Leaders Handbook*, Nairobi.

*. Ch. 1 Principles of municipal finance pp. 4-15

*. Ch. 2 Expanding municipal revenues pp. 16-27

*. Ch. 7 Public-private partnerships pp. 98-110

*. Ch. 9 Sharing the wealth: private land value and public benefit pp. 132-155

חומר לקריאה נוספת:

(את הפרסומים שיצאו לאור במכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות / מחקרי פלורסהיימר אפשר למצוא באתר: www.fips.il.org).

אלעזר, ד' וקלכהיים, ח' (עורכים) (1987), השלטון המקומי בישראל, ירושלים: המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה.

אלעזר, ד' וקלכהיים, ח' (עורכים) (2000), השלטון המקומי בישראל, מהדורה שניה. ירושלים: המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה.

אפלבוים, ל' (2002) יחסי הגומלין בין המועצה האזורית והוועד המקומי, הסתגלות הדדית בסביבה משתנה, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

אפלבוים, ל' וחזן, א' (2005) שיתוף פעולה בין רשויות מקומיות קטנות, לקחים לישראל, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

אפרתי, י', רזין, ע' וברנדר, ע' (2004) רפורמה בשלטון המקומי: ביזור לראויים ואבזור לנחשלים, ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה.

בארי, א' (2009) הבראת רשויות מקומיות כושלות בישראל: מבט משווה לאור הניסיון האנגלי, ירושלים: מחקרי פלורסהיימר, האוניברסיטה העברית בירושלים.

בארי, א' ואחרים (2011) עקרונות לניהול תוכנית הבראה רב תחומית ברשויות המקומיות, מפעם הגליל המערבי, עמק זבולון ומורדות הכרמל, ומשרד הפנים, המינהל לשלטון מקומי.

בורוכוב, א' (2004) מה התועלת מאיחוד הרשויות המקומיות? תכנון, ביטאון איגוד המתכננים בישראל 1(2): 77-83. וראה תגובתו של רזין ותגובתו של בורוכוב.

ביגר, נ' ופלאוט, ס' (1997) אגרות חוב מוניציפליות בישראל?, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

בלנק, י' (2004) מקומו של ה"מקומי": משפט השלטון המקומי, ביזור ואי-שוויון מרחבי בישראל, משפטים לד(2): 197-299.

בן-אליא, נ' (1995) לקראת מדיניות ביזור דיפרנציאלית בשלטון המקומי, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

בן-אליא, נ' וכנעני, ש' (1996) אוטונומיה מקומית "ללא-עלות", סוגיית מימון הפיתוח הפיזי של מוסדות חינוך, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

בן אליא, נ' (1997) היש מקום למנהל עיר מקצועי בישראל? ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

בן אליא, נ' (1998) הפרטת תשתיות מים וביוב: בין יוזמה מקומית למדיניות ממלכתית, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

בן אליא, נ' (1998) משבר הרשויות המקומיות בישראל, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

בן אליא, נ' (2000) "קופת התכנון" הפיסקליזציה של התכנון והפיתוח ברשויות המקומיות, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

בן אליא, נ' (2000) המימון הממשלתי והמשבר הכספי ברשויות המקומיות, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

בן-אליא, נ' (2006) הדור הרביעי: שלטון מקומי חדש לישראל, מהדורה שנייה, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

בן-אליא, נ' (2006) מסל שירותים לשירותי ליבה, הרחבת האחריות המיניסטרילית של משרד הפנים, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

בן-אליא, נ' (2006) מסגרות אזוריות על-מוניציפליות למתן שירותים בישראל, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

בן-אליא, נ' (2009) משק המים התאגידי החדש: האם הרפורמה הוכרעה? ירושלים: מחקרי פלורסהיימר, האוניברסיטה העברית בירושלים.

בן-אליא נ' ורזין, ע' (2008) השלטון המקומי ומדיניות שמירת השטחים הפתוחים, תל אביב: מכון דש"א.

בן בסט, א' ודהן, מ' (2009) הכלכלה הפוליטית של הרשויות המקומיות, ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה. (קריאת החובה: פרק ראשון: עמ' 15-91)

ברכטה, א', ויגודה-גדות, ע' ופדה, ג' (עורכים) (2010) עיר ומדינה בישראל, שלטון מקומי לקראת העשור השביעי, ירושלים: כרמל.

גאנץ, א' ועזאזיה, פ' (עורכים) (2008) האם ניתן לצאת מהמשבר? השלטון המקומי הערבי בישראל בתחילת המאה ה-21, ירושלים: כרמל.

גבאי, מ' וגבאי, י' (2003) כלכלת השלטון המקומי בישראל במסגרת הכלכלה הציבורית, תל אביב: המסלול האקדמי של המכללה למינהל בתל אביב, בית הספר למינהל עסקים.

דרור, מ' (2008) שיתוף הציבור בנושאי תרבות מנקודת הראות של מקבלי ההחלטות, המקרה של אשדוד, ירושלים: מחקרי פלורסהיימר, המכון ללימודים עירוניים ואזוריים, האוניברסיטה העברית.

דרי, ד' (בהשתתפות שורץ-מילנר, ב') (1994) מי שולט בשלטון המקומי, תל אביב: המכון הישראלי לדמוקרטיה, הוצאת הקיבוץ המאוחד.

דרי, ד' (1999) ממשל מקומי: ביזור דה-פקטו, בתוך: נחמיאס, ד' ומנחם, ג' (עורכים) המדיניות הציבורית בישראל, ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה, עמ' 159-173.

דרי, ד' (1997) יסודות המינהל הציבורי, יחידה 5: חלוקת עבודה במינהל הציבורי, תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. פרק 5.6 חלוקת עבודה בין השלטון המרכזי לשלטון המקומי, עמ' 73-94.

האוניברסיטה הפתוחה (2005-2004) יסודות השלטון המקומי, יחידות 1-12, תל אביב.

הורן, ר' (2008) פערים בין רשויות מקומיות בנטל הארנונה למגורים, ניתוח מגמות ופרספקטיבה בין

לאומית, ירושלים: מחקרי פלורסהיימר, המכון ללימודים עירוניים ואזוריים, האוניברסיטה העברית.

הכט, א' (1997) שידוד מערכות המימון ברשויות המקומיות בישראל, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

הכנסת, מרכז המחקר והמידע, פרסומים שונים.

חוקים, כתב עת לענייני חקיקה (2009) גליון א' בנושא הצעת חוק העיריות התשס"ז-2007 + מאמר בנושא ההפרטה של שירותי הספקת המים בישראל, ירושלים: האוניברסיטה העברית בירושלים, הפקולטה למשפטים.

חזן, א' ורזין, ע' (עורכים) (2008) חיוב אישי בשלטון המקומי, במה. ירושלים: מחקרי פלורסהיימר, המכון ללימודים עירוניים ואזוריים, האוניברסיטה העברית.

חידר, ע' (עורך) (2010) קריסת הרשויות המקומיות הערביות: הצעות להבניה מחדש, ירושלים: מכון ון ליר והוצאת הקיבוץ המאוחד.

חמאיסי, ר' (1994) לקראת חיזוק השלטון המקומי ביישובים הערביים בישראל, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

חמאיסי, ר' (2008) הרשויות המקומיות הערביות: משבר חולף או מובנה? בתוך: מנאע, ע' (עורך) ספר החברה הערבית בישראל (2) אוכלוסייה, חברה, כלכלה, ירושלים: מכון ון ליר והוצאת הקיבוץ המאוחד, עמ' 438-409.

חמאיסי, ר' (2012) רפורמה לרפורמה, תאגידי מים וביוב ברשויות המקומיות הערביות, ירושלים: מחקרי פלורסהיימר.

חסון, ש' (1996) הסדר העירוני החדש, קואליציות ממשל בערי ישראל, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

חסון, ש' (עורך) (2006) הגירעון בדמוקרטיה המקומית, דמוקרטיה למראית עין? ועידת השלטון המקומי ה-II, אוניברסיטת תל אביב, בית הספר לממשל ולמדיניות ומכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

חסון, ש' וחזן, א' (1997) שותפות בין המגזר הפרטי והמוניציפלי בפיתוח מקומי, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

חפץ, א' ושות' (1997) לקראת הנפקת איגרות חוב מוניציפליות למטרות ייעודיות בישראל, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

לביא, א' ורודניצקי, א' (עורכים) (2010) פוליטיקה, בחירות ושלטון מקומי ביישוב הערבי והדרוזי בישראל, תל אביב: מרכז משה דיין, אוניברסיטת תל אביב וקרן קונרד אדנאואר בישראל.

*. לוי, י' ושריג, א' (עורכים) (2014) השלטון המקומי - בין המדינה, הקהילה וכלכלת השוק, רעננה: האוניברסיטה הפתוחה.

קריאות חובה:

פרק 2: לוי, י', יחסי שלטון מרכזי - שלטון מקומי: מאפיינים מבניים ופוליטיים, 137-83.

פרק 4: בארי, א', השלטון המקומי כיחידת ניהול, 205-287.
פרק 10: אפלבוט, ל', השלטון המקומי במרחב הכפרי בישראל, 611-684.

*. לוין-שנור, ר' (2013) החוק, החוזה והתכנון העירוני, היבטים משפטיים של הסכמי פיתוח בין רשויות מקומיות ליזמים פרטיים, ירושלים: מחקרי פלורסהיימר.

לסרי, א' (עורך) (2012) כלכלה, חברה והפרטה בשלטון המקומי, רמת גן: אוניברסיטת בר אילן.

משרד הפנים, האגף למינהל מוניציפאלי, המחלקה למחקר (2004) מחקר בנושא החברות העירוניות, דוח מסכם, בוצע ע"י אידע ניהול ויעוץ כלכלי בע"מ.

משרד הפנים, האגף למינהל מוניציפאלי, המחלקה למחקר (2004) איגודי ערים בישראל, עבודת מחקר, בוצע ע"י: סיטילינק.

משרד הפנים, מפעם (2013) המדריך לנבחר ברשות המקומית. סדרת פרסומים.
*. משרד הפנים, מפעם (2013) הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות, 16. יחסי הגומלין בין נבחרים לפקידות בכירה ברשויות המקומיות 2013.
*. משרד הפנים, מפעם (2013) הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות, 18. תהליך תכנון אסטרטגי לקידום פיתוח מקומי 2013.

נחמיאס, ד' (2004) משילות השלטון המקומי בישראל, הרצליה: מפעלות, המרכז הבינתחומי.

ניומן, ד' (1996) המועצות האזוריות במגזר הכפרי: רפורמה ותמורות במגזר הכפרי, ירושלים: מכון ירושלים לחקר ישראל.

פלזנשטיין, ד' (1994) העיר כיום: קידום הפיתוח הכלכלי המקומי, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

פלזנשטיין, ד' (1995) בין תכנון לשווק: מעמדו ומיסודו של הפיתוח הכלכלי המקומי בישראל, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

פלזנשטיין, ד', ג'אנר-קלזנר, ד' ווולף, י' (1991) שיתוף פרטי-ציבורי בפיתוח כלכלי, רחובות: המרכז ללימודי הפיתוח.

קהת, ד' (עורך) (2008) הנהגת הקהילה לחיים של איכות, חלופה קהת בע"מ.

קמחי, ע' (2009) הבראת רשויות מקומיות: הערות לפתרון שבהצעת חוק העיריות, חוקים, כתב עת לענייני חקיקה, גליון א': 183-226.

קמחי, ע' (2012) מגמות בדיני השלטון המקומי - סיכום שנת המשפט תשע"א, דין ודברים כרך ז'(1), עמ' 129-153.

רוזן, ג' ורזין, ע' (2004) המרוץ אחר המכללה: תחרות בין רשויות מקומיות בישראל על מוסדות להשכלה גבוהה, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

רוזנטראוב, מ' ורזין, ע' (1998) ממשל מטרופוליני ופיתוח: לקחים מאינדיאנפוליס, ירושלים: מכון

פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

רוזן-צבי, י' (2005) ממקומיות לאזורים: לקראת סדר יום חדש למשפט השלטון המקומי, דין ודברים ב': 159-210.

רזין, ע' (1991) יוזמה מקומית כמנוף לצמיחה עירונית: מגמות בהתפתחות מערכת הערים במישור החוף הדרומי של ישראל, ירושלים: האוניברסיטה העברית, המכון ללימודים עירוניים ואזוריים.

רזין, ע' (1994) לקראת רפורמה מוניציפלית במטרופולין תל אביב בשנות התשעים, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

רזין, ע' (1996) תמורות בשוליים העירוניים-כפריים במטרופולין תל אביב, השלכות על השלטון המקומי, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

רזין, ע' (1999) פערים תקציביים בין רשויות מקומיות קטנות לגדולות בישראל, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

רזין, ע' (1999) פערים תקציביים בין רשויות מקומיות ערביות ליהודיות, האם מצטמצם הפער? ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

רזין, ע' (2002) פערים בחוסן התקציבי של רשויות מקומיות בישראל בשנת 2000, יציבות ותמורות בתקופה של תהפוכות פוליטיות, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

רזין, ע' (2003) רפורמה בארגון השלטון המקומי בישראל: בין ריכוז לביזור, בין מסורתיות למודרניות, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

רזין, ע' (2006) קווי מדיניות בתחום הממשל והשלטון המקומי, בתוך: תכנית מאה הימים הראשונים לראש הממשלה, המכון הישראלי לדמוקרטיה (לא פורסם)

רזין, ע' (עורך) (2006) חלוקה מחדש של הכנסות הרשויות המקומיות, הסדרים כספיים ושינויים טריטוריאליים, ועידת השלטון המקומי ה-II, אוניברסיטת תל אביב, בית הספר לממשל ולמדיניות ומכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

*. רזין, ע' (2010) יחסי שלטון מרכזי-שלטון מקומי וחסמים העומדים בפני פיתוח הרשויות המקומיות הערביות בישראל, בתוך: חידר, ע' (עורך) קריסת הרשויות המקומיות הערביות: הצעות להבניה מחדש, ירושלים: מכון ון ליר והוצאת הקיבוץ המאוחד.

רזין, ע' וחזן, א' (1994) פיתוח מרכזי תעשייה ותעסוקה: ממד השלטון המקומי, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

רזין, ע' וחזן, א' (1996) צעדים לבלימת הפרבור המפוזר: בקרה תכנונית או שינוי "כללי המשחק", ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

רזין, ע' וחזן, א' (2000) הליכים לשינוי תחומי שיפוט מוניציפליים: דמוקרטיה מקומית לעומת "שליטה מלמעלה", ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

רזין, ע' וחזן, א' (2001) שינויי גבולות מוניציפליים והרשויות המקומיות הערביות, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

רזין, ע' וחזן, א' (2006) חלוקת העושר המוניציפלי בישראל, צמצום פערים בהכנסות הרשויות המקומיות, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

רזין, ע' וחזן, א' (2012) הסדרים מוניציפליים, כיוונים לרפורמה במסגרות שלטון וממשל מקומי בישראל, ירושלים: מחקרי פלורסהיימר.

רזין, ע', חסון, ש' וחזן, א' (1994) מאבקים על גבולות מוניציפליים: מועצות אזוריות והמרחב העירוני, עיר ואזור 23: 28-5.

ריינגורץ, י' (2011) איחודי רשויות מקומיות והשפעתם התקציבית, עדויות מאיחוד הרשויות של שנת 2003, ירושלים: מחקרי פלורסהיימר.

ריינגורץ, י' (2013) איחוד רשויות בישראל: לקחים והצעות לעתיד, ירושלים: מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל.

שורץ, ד' (1988) ניסיון התיעוש במגדל העמק ובמעלות, בתוך: שורץ, ד' ובר-אל, ר' (עורכים) סוגיות בפיתוח אזורי, רחובות: האיגוד הישראלי למדעי האזור, המרכז לחקר התישבות כפרית ועירונית, עמ' 46-17.

שוורץ, מ', אפלבוים, ל', קידר, פ' ובנין, ת' (1994) המועצות האזוריות בעידן של תמורות, האתגר של תכנון הפיתוח, רחובות: המרכז ללימודי הפיתוח.

שלהב, י' (1997) מינהל וממשל בעיר חרדית, ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

שפט, א"י (1992) המהפכה במבנה המשפטי של המועצות האזוריות, עיר ואזור 22: 96-90.

שפט, א"י (1992) השלטון המקומי, היבטים משפטיים, עבר-הווה-עתיד, ירושלים: משרד הפנים, המינהל לשלטון מקומי.

שפירא בר-אור, א' (2009) ההפרטה של שירותי הספקת המים בישראל: באפיק ההפרטה "המוחלטת", חוקים, כתב עת לענייני חקיקה, גליון א': 348-319.

Ammons, D.N. (2012) *Municipal Benchmarks*, Third edition, Armonk, NY: M.E.Sharpe.

Back, H., Heinelt, H. and Magnier, A. (eds.) (2006) *The European Mayor*, Wiesbaden: VS verlag fur Sozialwissenschaften.

Brunet-Jailly, E. and Martin, J.F. (eds.) (2010) *Local Government in a Global World, Australia and Canada in Comparative Perspective*, Toronto: University of Toronto Press.

Carr, J.B. and Feiock, R.C. (eds.) (2004) *City-County Consolidation and its*

Alternatives, Reshaping the Local Government Landscape, Armonk, NY: M.E. Sharpe.

Council of European Municipalities and Regions (2013) Decentralization at a Crossroads, Territorial Reforms in Europe in times of Crisis, Brussels.

Haus, M., Heinelt, H. and Stewart, M. (eds.) (2005) Urban Governance and Democracy, Leadership and Community Involvement, London: Routledge.

Heinelt, H. and Kubler, D. (eds.) (2005) Metropolitan Governance, Capacity, Democracy and the Dynamics of Place, London: Routledge.

Heinelt, H., Razin, E. and Zimmermann, K. (eds.) (2011) Metropolitan Governance, Different Paths in Contrasting Contexts: Germany and Israel, Frankfurt and New York: Campus.

Herrschel, T. and Newman, P. (2002) Governance of Europe's City Regions, Planning, Policy and Politics, London: Routledge.

Hoffmann-Martinot, V. and Sellers, J. (eds.) (2005) Metropolitanization and Political Change, Wiesbaden: VS verlag fur Sozialwissenschaften, pp. 231-264.

Hoffmann-Martinot, V. and Wollmann, H. (eds.) (2006) State and Local Government Reforms in France and Germany, Wiesbaden: VS verlag fur Sozialwissenschaften.

Hulst, R. and van Montfort, A. (eds.) (2007) Inter-Municipal Cooperation in Europe, Dordrecht: Springer.

Kersting, N. and Vetter, A. (2003) Reforming Local Government in Europe, Closing the Gap between Democracy and Efficiency, Opladen: Leske + Budrich.

Knox, P.L. and McCarthy, L. (2005) Urbanization, An Introduction to Urban Geography, Second edition, Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall.

Leland, S.M. and Thurmaier, K. (eds.) (2004) Case Studies in City-County Consolidation, Reshaping the Local Government Landscape, Armonk, NY: M.E. Sharpe.

Meligrana, J. (ed.) (2004) Redrawing Local Government Boundaries: An International Study of Politics, Procedures and Decisions, Vancouver: UBC University Press, pp. 206-226.

Mossberger, K., Clarke, S.E. and John, P. (2012) The Oxford Handbook of Urban Politics, New York: Oxford University Press.

Razin, E. (2000) The impact of local government organization on development and

-
- disparities - a comparative perspective, Environment and Planning C: Government and Policy 18: 17-31.*
- Razin, E. (2004) Needs and impediments for local government reform: lessons from Israel, Journal of Urban Affairs 26: 623-640.*
- Razin, E. and Hazan, A. (2013) Attitudes of European local councilors towards local governance reforms: a North-South divide? Local Government Studies.*
- Razin, E., Rosen, G., Dachoach-Halevi, M. and Hazan, A. (2007) Is the role of the state in local governance diminishing? The case of Israel's metropolitan areas, in: Collin, J-P. and Robertson, M. (eds.) Governing Metropolises: Profiles of Issues and Experiments on Four Continents, Québec: Presses de l'Université Laval, pp. 29-53.*
- Razin, E. and Rosentraub, M. (2000) Are fragmentation and sprawl interlinked? North American evidence, Urban Affairs Review 35: 821-836.*
- Razin, E. and Smith, P.J. (eds.) (2006) Metropolitan Governing: Canadian Cases, Comparative Lessons, Jerusalem: Magnes Press.*
- Reiser, M. and Holtmann, E. (eds.) (2008) Farewell to the Party model, Independent Local Lists in East and West European Countries, Wiesbaden: VS verlag fur Sozialwissenschaften.*
- Rosen, G. and Razin, E. (2007) The college chase: higher education and urban entrepreneurialism in Israel, Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie.*
- Ross, B.H. and Levine, M.A. (2006) Urban Politics, Power in Metropolitan America, Seventh edition, Belmont, CA: Thomson.*
- Rothblatt, D.N. and Sancton, A. (eds.) (1998) Metropolitan Governance Revisited, American/Canadian Intergovernmental Perspectives, Berkeley: Institute of Governmental Studies Press.*
- Sancton, A. and Young, R. (eds.) (2009) Foundations of Governance: Municipal Government in Canada's Provinces, Toronto: University of Toronto Press.*
- Savitch H.V. and Kantor, P. (2002) Cities in the International Marketplace, Princeton: Princeton University Press.*
- Savitch, H.V. and Vogel, R.K. (2000) Paths to new regionalism, State and Local Government Review 32: 158-168.*
- Slack, E. and Chattopadhyay, R. (eds.) (2013) Governance and Finance of Metropolitan Areas in Federal Systems, Don Mills: Oxford University Press.*

Stoker, G. (2004) Transforming Local Governance, From Thatcherism to New Labour, Houndmills: Palgrave Macmillan.

Teaford J C, 1997 Post-Suburbia, Government and Politics in the Edge Cities (The Johns Hopkins University Press, Baltimore)

United Cities and Local Governments (2009) Decentralization and Local Democracy in the World, First Global Report 2008, Barcelona: United Cities and Local Governments and The World Bank.

United Nations Centre for Human Settlements (HABITAT) (1996) An Urbanizing World: Global Report on Human Settlements, 1996, Oxford: Oxford University Press.

UN-Habitat (2004) The State of the World's Cities 2004/2005, Globalization and Urban Culture, United Nations Human Settlements Programme, London: Earthscan.

UN-Habitat (2013) Property Tax Regimes in Europe, United Nations Human Settlements Programme, Nairobi.

Wollmann, H. (2008) Comparing Local Government Reforms in England, Sweden, France and Germany: Between Continuity and Change, Divergence and Convergence, in: www.wuestenrot-stiftung.de/download/local-government

*. משרד הפנים, מפעם (2013) הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות, 16. יחסי הגומלין בין נבחרים לפקידות בכירה ברשויות המקומיות 2013.
*. משרד הפנים, מפעם (2013) הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות, 18. תהליך תכנון אסטרטגי לקידום פיתוח מקומי 2013.

*. רזין, ע' (2010) יחסי שלטון מרכזי-שלטון מקומי וחסמים העומדים בפני פיתוח הרשויות המקומיות הערביות בישראל, בתוך: חידר, ע' (עורך) קריסת הרשויות המקומיות הערביות: הצעות להבניה מחדש, ירושלים: מכון ון ליר והוצאת הקיבוץ המאוחד.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 100 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

חובות הקורס:

1. נוכחות בלפחות 80% מהשיעורים (לא כולל שירות מילואים).
2. מבחן סיום על חומר השיעור ורשימת קריאה מצומצמת.
3. ללוקחים את השו"ס כסמינר:
 - בחירת נושא (שבוע שלישי של הסמסטר)
 - אמצע סמסטר: הגשת הצעת עבודה (חצי עמוד).
 - שבוע אחרון של הסמסטר: הגשת דוח התקדמות (1-2 עמודים) או הרצאה קצרה.
 - הגשת עבודת סמינר עד ה-30 בספטמבר.

אופן קביעת הציון:

ללוקחים את הקורס כשיעור (2 נ"ז) יהיה ציון המבחן הציון הסופי. על נוכחות בלתי מספקת בשיעורים יורדו נקודות.

ללוקחים את הקורס כשו"ס: כנ"ל + ציון העבודה הסמינריונית (4 נ"ז). ציון העבודה ישקף גם את ביצוע ואופן ביצוע מטלות הביניים).